

مەريوان وريا قانع ناسنامەى نەتەوہ یى ...عەبدولموتەبب عەبدو

زنجیرەيەك گوتار لە بارەى ناسنامە (10-10)

كەمپیتەر و ئینتەرنەت رەمزى لە دایكبوونى (جیها نگیری) ین، بەبە لە دایكبوونى ئەو توانا گەورەيەى پەيوەندیکردنى ئەلکترۆنى چوارچۆیەيەك بە ناوى جیها نگیری دروست نەدەبوو. دروست بوونى ئەو چوارچۆیەيش ھەکاری ھاتنەكایەى كەمەبەك گەنکاری گەورە گەورەن، كە رۆژانە رووبەروویان دەبینەو، لە پاش ئەو ھەموو گەنکارییانە، ئەو ھەموو دەستكەوتە گەنکاریانەى دنیا، لە دیموكراسیەت و مافەكانى مرئىف و پاراستنى جیاوازی و رۆزگرتنى ئازادى و پەشێارکردنى یەكسانیەى رەھا لە سەر بنەمای ھاوئەتەبوون و پەیمانى كەمەبەكەى و فیکرەى دابەشکردنى دەسەلاتەكان و پاراستنى مافى مرئىف. گەنکاریانەوێ ناسنامەى نەتەوہییمان بە بنەمای (زەردەشتیەت) جگە لەوێ لە رووى سیاسییەو ھەخۆزىیەكى گەورەى، جیاکردنەوێ ھەخۆزىیەكى كوردستانیە لە بزافى كوردایەتەى، بە دیوہەى دیکە لە رووى كەمەبەكەى و فیکرى و مەعریفیشەو بارکردنى واقیعی كوردیە بە دنیای غەیبانى، دنیا یەك كە پایە بە ھەزەكانى ھەخۆزى لە خورافەتدا دەبینەتەو! ئەو و ھەخۆزى مەژوویە (ئایینیە) بە ناسنامە و چەمكى نەتەوہ، تەوانینەكى نەخۆش و ترسناكە، ئەو دیدە نەخۆش و ترسناكە پەيوایە ناسنامەى نەتەوہی شتەكە لە دوامانەوہی و پەيوایە رەسەنبوونى ناسنامەى نەتەوہی قوڵایى مەژووی ھەبەت، دەبە بە دەستەھەنان و پاراستنى بەردەوام بە ناو كەھان و تونە و تاریكایى ئەو مەژووە بگەنەو، لەو دیدەو ناسنامە لە كراسەك دەچەت، كە داگیركار و ھەلومەرجى تاییەت و ھەزەكى ناھەزە بە زەرى لە بەرى داكەندبین و دەبە ئەركى ئەمە لەمەدا گەنەو ھەبەت بە رابردوو، بە دزینەوێ ئەو كراسە...

(مەريوان وريا قانع) ساڵى (1961) لە گەرەكى (سابونكەران) ى شارى سلێمانى لە دایكبوو، قوتابخانەى سەرەتایى لە (شەخ سەلام) تەواو

کردوو، پاشان به ما هوه ها توونه ته شاری هولر و گه هکی (ساقان) و دواتر له گه هکی (دهواجن) نیشته جوونه و ناوهندی (برایی) و نامادهیی (کوردستان)ی له شاری هولر ته و او کردوو. دواي ساانی هشتا له زانکی (موسه نسریه)ی شاری (بهغداد) له بهشی (ئابوری و کارگهی) وهرگیراوه، ههر له هشتاکاندا دهستی به نوسین کردوو و له کتایی هشتاکاندا فیکری بونیادگیری له رهخهیی ئهدهیی کوردیدا بره و پداوه... دواي رایه یینی ساکی (1991) دهچته دهرهوی کوردستان و له ساکی (1995) له گه چهند هاوو یهکی رشنبیر گقاری (رههههه) داده مه زرین و لهو گقاره دا کارهکانی خکی درژه پده دات. ههر له دهرهوی وقات و له وقاتی (هههههه) ه سهره تا له (زانسته سیاسیهکان) ماستهر دهخوینت و دواتر بوانامهی دکترا له ژر ناوینشانی (خویندنهوی په یوهندی نوان ئایین و ناسیونالیزم و ئهده بیات) له بواری زانسته کمه لایه تییهکان به دهست دهههه. یه کهمین کتبی له ساکی (2000) به ناوی (دهسه قات و جیاوازی) به چاپ ده گه یه نهت، پاشان کمه کتیب به ناوینشانهکانی (ناسونالیزم و سه فهر)، (شوناس و ئا قزی)، (بهخته وهری و بدهنگی) ئینجا زنجیره یه کتیب به ناوی (کتیب و دنیا)، (دین و دنیا)، (سیاسهت و دنیا)، (فیکر و دنیا) ... هتد، به چاپ ده گه یه نهت.

بواری کارکردنی دکترا مریوان وریا قانع، تکه که یه که له کمه ناسیی سیاسی و رشنبیری، مژووی فیکری و پگهی ئهده بیات له نهو ژیا نی کمه لایه تی و سیاسی و په یوهندییهکانی نوان دین و سیاسهت... به زمانی ئینگلیزی و ههههههندی ده نوس و نوسینهکانی ب چهندین زمان وهرگق دراون. ئستا له زانکی (ئهمستردام) مامستای بهشی خره لایه تناسیه.

ناسنامه و زهرده شتییهت

به شوه یه کی گشتی چه مکی ناسنامه ب فلسفه ی پش (سوكرات) ده گه هههههه! (بارمهندس) و (هیراکلیتس) له بارهی په یوهندی (خود و ئه ویدیکه) و له بارهی هاوگونجانی نوان ناسنامه و گقانکاریهکانی قسه یان کردوو... ناسنامه هه میشه له په یوهندیکردن به ئه ویدیکه وه دته ئاراوه، له په یوهندیکردن به ئه وانیدیکه وه گقانی به سهردا دت، کهواته ئه وانیدیکه ههر ته نها ناسنامه ی ت دیاری ناکه، به کو ده شگقن، به کورتی مهرجی بونیادانی ره گزهکانی ناسنامه و خود له رووبه وووونه وه له گه ئه وانیدیکه دا دته به رههه، ده مهو بقم چه مکی ناسنامه چه مککی ب مژووه.

لـره دا هـو دهـدهم له نـوان (په یوه نډی و خودگه رایى و ئه ویدیکه) دا قسه له ناسنامه بکهم، بهـام نهـك وهـك پرـسه يـهـك بـخ ناسين، بهـكو وهـك ماناسازى و جياوازی، ئهـگهـر ماناسازى ترجمهـمى ئينتيمای رـحى نهـوهـكان بکهـين، ئهـوه جياوازی هـر نهـتهـوهـيهـك له خهـسـهـت و سيمای ئهـو نهـتهـوهـيهـدا کورت دهـبـتهـوه! هـميشه هـز (جياوازی) بهـوه دهـبات، بهـردهوام دهـسهـباته هـژمووندارهـكان خهريکى ناسنامهـسازين، پاراستنى ناسنامه به ئهـرکى خـيان دهـزانن...مهـريوان وريا قانع له کتـابى (بهـختهـوهرى و بـدهـنگى) ل169- 170- 171، له وهـلامى پرسيارکدا مـژووى ناسنامهـى کوردی دهـخاته روو و دهـت، دواى کهوتنى ئيمپراتـرى عوسمانى، ئهـگهـر راستهـوخـ تهـماشای کـتابـيهـکانى سهـدهـى نـزده و ساـه سهـختهـکانى سهـدهـى بيستم بکهـين، دهـبينين مـژووى کوردی هـلومهـرجـک ژياوه، که تـيدا مژده و خـيا و ئهـگهـر و تواناکانى مـدـرنه له ئاراستهـکردنى رووداووهـکانيدا دهـستى هـبووه، واته پرـژهى خهـونـبينى دهـستهـجهـمعـيانهـى ئـمه، پرـژهى تازهـکردنهـوه و گهـشهـپـدان و بهـرهـوپـشهـوهـبردنى ژيانى کـمهـلـايهـتى و ئينسانى و فرهـهـنگـيمان بووه، لهـو پرـژانهـدا هـزى سهـرهـکى گـان و خهـون و تازهـبوونهـوه نه زهـردهـشتـيهـت بووه و نه هـيچ ديدـکى مـژووگهـرانهـى دیکه، بهـکو تواناکانى مـدـرنه بووه. بـيه من هـيچ پهـيوهـنديهـکى شايانى باس له نـوان کوردبوون و زهـردهـشتـيهـتدا نابینم...

له رووى سياسيهـوه مـژووى هاوچهـرخى ئـمه مـژووى ناسيوناليزمى کوردیه، ئهـو ناسيوناليزمه به درـژايى سهـدهـى بيستم له سر بهـرهـمهـلـنانى مانا و رهـمز و خـيا و عهـقـلـانيهـتى سياسى کارى کردووه، ئهـو ناسيوناليزمه ئهـگهـرچى سودـکى گهـورهـى له سهـرمایهـى رهـمزى سهـرکـرده ئاينيهـکان وهـرگرتووه، ئهـگهـرچى سودـکى گهـورهـى له توانای رـکـخستنى دهـزگا دينيهـکانى وهـك مزگهـوت و تهـکيه و تهـريقهـتهـکان وهـرگرتووه، بهـام بهـخـى به هـيچ مانايهـك پرـژهى که ئاينى نهـبووه، به هـيچ مانايهـك شهـرعيهـتى خـى له سر پرـنسيبه ئاينيهـکان بونياد نهـناوه، بهـکو له سر بنهـماى پرـنسيبه سياسيهـکانى مـدـرنه دروست بووه. له سهـرهـتای دروستبوونى ناسيوناليزمى کوردی، هـهـرگـيز بـ دروستکردنى (مهـرجهـع و مـژوو و زاکیرهـى نهـتهـوهـيى تايهـت) بـ حیکایهـته ئاينيهـکان نهـگهـاوتهـوه، راسته ئاين له رـگای نفوزى هـند سهـرکـردهـى دينى و به گهـخستنى هـند دهـزگای دينيهـوه ئامادهـيى هـبوو، بهـام ئاين به هـيچ مانايهـك يهـكـك له حیکایهـته نهـتهـوهـيهـکانى ناسيوناليزمى کوردی نهـبووه.

ناسیونالیزمی کوردی ھەرگیز باسی لە بە گە ڤخستنی رەمزه زەرەدەشتییە ک ڤنەکان و پیادەکردنی شەریعەت نەکردوو، ھیکایەتە ھەرە سەرەکییەکانی ناسیونالیزمی کوردی ئەگەر ھیکایەتی (کاوەی ئاسنگەر) و (جەژنی نەور ڤز) ب ڤت، ھیکایەتی گە ڤنەو ڤنیە، ب ڤ ئایینی ڤکی جیاواز و گریان و لەخ ڤدان ب ڤ پا ڤەوان ڤکی ئایینی ناو رابردووی ئ ڤمە، بە ڤچەوانەو ڤھیکایەتی کاوەی ئاسنگەر ھیکایەتی داواکردن ڤکی سەر سەختی عەدالەتخوازییە، تا رادە ڤ گە ڤشتن بە را ڤە ڤین و یاخیبوون و قوربانیدان... کەواتە زەرەدەشتییەت نا ب ڤتە بەردی بناغە ناسنامە ڤ نەتەو ڤیی ئ ڤمە!

[illegible]

له کډی ئه و قسانه ی مهريوان وريا قانعدا ده توانين چه مکی ناسنامه ی نه ته وه یی له خه سه هت و سيما جيا که ره وه کاندای بد زينه وه، له ته رجه مه کردنی ئينتيمای رځی نه وه کان و پلانی هاو بهش ب ئاينده يه کی پښکه وه یی و سه رفراز... له کډی ئه و بيرو باوه و وښه و ره مزانه ی که گروپښکی کلتوری و سياسی و کډمه لايه تی ديار يکراو له هه لومره جښکی ديار يکراودا له سه ری رځ ده که ون و به دنيا ی ده ره وه ی نيشان ده دن، هه موو ئه وانه ش بايه خی له به رزکردنه وه ی پايه ی نه ته وه و پښکه وتن و گه شه کردنی نه ته وه دا هه يه، به ام سه رچاوه ی قه يرانی ناسنامه ی نه ته وه یی کوردی بڼه ما مژوو ييه کانی ناگه ښته وه، به که بڼه ئيراده ی سياسی و رښبيري و ره مزیی و مه عريفی يه که گرتوو ده که ښته وه! نه بوونی چوارچڼه يه کی ديموکراسيه، بڼه رځخستنی جياوازيه سياسی و کډمه لايه تی و ئايینی و فره نگيه کانی کډمه لگای ئښمه، نه ک لادان له زه رده شتيهت و بوون به ئيسلام...

ناسنامهی کوردی و ئاڤێ زییهکانی

(زیگمَنْد باومان) پر فیسټرۍ سټیټلټزیا، ساۍ (2016) بهر له کچکردنی له چاوپکوتنکدا له بارهۍ ئه‌مۍ ناسنامه‌وه ده‌، ناسنامه له بوونی ئه‌و شته‌ی که ت له‌گه‌ۍ له دایکبووی، ب بوونی ئه‌رک، که‌مه‌گگ انکاری به‌سردا هاتووه... ئه‌گه‌رچی که‌مه‌گاکان به‌ئاسانی دروست نابن، به‌ام ئه‌م ت ده‌ب ت که‌مه‌گای خ ت دروست بکه‌یت! ئه‌و که‌مه‌گایه‌ی ت ه که‌مه‌ایه‌تیه‌کان دروستی ده‌کات، شت‌کی لاوه‌کیه‌، جیاوازی ن‌وان که‌مه‌گای ت ه که‌مه‌ایه‌تیه‌کان و که‌مه‌گای واقعی ئه‌وه‌یه‌، که ت ده‌توانی به‌ئازادی ب که‌مه‌گای واقعی بگه‌یته‌وه‌، به‌ام ت ه که‌مه‌ایه‌تیه‌کان ب ت ده‌گه‌یته‌وه‌ و که‌نتر ت ده‌که‌ن... که‌مه‌گای واقعی ف‌ری گفتوگ‌مان ده‌کات، ت‌ی که‌مه‌ایه‌تی ف‌ری گفتوگ‌مان ناکات، که‌مه‌گای واقعی ئاس‌ی بیرکردنه‌وه‌مان فره‌وان ده‌کات، به‌ام ت‌ی که‌مه‌ایه‌تی ئاس‌ی بیرکردنه‌وه‌مان فره‌وان ناکات، ت ه که‌مه‌ایه‌تیه‌کان به‌سود و چ‌ژن، به‌ام ته‌هن.

له بیرمان نه‌چ‌ت، ئه‌و یاسایه‌ی هر نه‌وه‌یه‌ک له نه‌وه‌کانی بهر له خ‌ی و دواي خ‌ی به‌یه‌که‌وه‌گر ده‌دات، یاسای به‌رده‌وامی و داب‌ان، پ‌که‌وه‌بوون و جیا‌بوونه‌وه‌یه... مه‌ریوان وریا قانع له کت‌بی (شوناس و ئا‌زی) ل 140 ده‌ت، هر نه‌وه‌یه‌ک سر له نو پ‌ناسه‌ی تایبه‌ت به‌و چه‌مک و مانا و پرنسیبه که‌مه‌ایه‌تی و سیاسی و فره‌ه‌نگیانه ده‌دات، که له ه‌ناویدا گه‌وره ده‌ب ت و به ه‌یانه‌وه‌جیهان ده‌ناس‌ت و دیارده‌کان راقه ده‌کات و دوا‌جاریش له ه‌ناویاندا ده‌مر‌ت. له ر‌گای پ‌ناسه‌کردنه‌وه‌ی شته‌کانه‌وه‌ ئه‌و نه‌وه‌یه‌ شوناس‌ک به‌خ‌ی ده‌به‌خش‌ت و به‌خ‌ی و به‌ده‌ره‌وه‌ی خ‌ی ده‌ت‌ت‌ه‌وه‌منم و ئه‌وه‌ش ه‌و‌ستی که‌مه‌ایه‌تی و سیاسی و کلتوری و مه‌عریفی منه‌، ئه‌وه‌ش ماناکان و ه‌و‌سته‌کانی منه‌ ب دنیا و دیارده‌کانی ده‌وروبه‌رم. هر نه‌وه‌یه‌ک نه‌توان ئه‌و کاره‌بکات، نه‌وه‌یه‌کی ب شوناس ده‌ب ت و ئه‌و ب شوناسیه‌یه‌یکاته‌ بوونه‌وه‌رک، که شته‌کان له‌ده‌ره‌وه‌ی خواستی ئه‌و به‌وه‌ی ده‌چن.

پرسیاری ئه‌وه‌ی ئ‌مه‌ک‌ین؟ هر ته‌نها ما‌ئاوایی کردن نه‌بووه له شوناسی که‌سم‌پ‌لی که ه‌مووان به‌یه‌که‌وه‌ک ده‌کاته‌وه‌ و دروستکردنی ما‌ی نه‌ته‌وه‌یی، هر ته‌نها له‌بهر یه‌که‌ه‌وه‌شانه‌وه‌ی فانتازیای سیاسی و کلتوری، له‌بهر یه‌که‌ه‌وه‌شانه‌وه‌ی سرزه‌مینی هاوبه‌شی برای ئایینی و په‌یمانی ئایینی نه‌بووه‌، هر ته‌نها به‌دروستبوونی ناسنامه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و په‌یمانی که‌مه‌ایه‌تی و ده‌رگا و ب‌چوون و پرنسیب و فانتازیا تایبه‌ته‌کانی م‌د‌رنه‌ و بزاوتی نه‌ته‌وه‌یی په‌یوه‌ست نییه‌. به‌کو به‌ه‌ز‌کی ره‌مزیه‌وه‌ په‌یوه‌سته‌، که بتوان خه‌ون و خه‌یا و

ویسته کانی نهووی نو له واقعیدا بنهخشند و کمه گایه کی جیاواز بهندته ئاراوو.

مهریوان وریا قانع پئیوایه ناسیونالیزی کوردی له رووی سیاسیهووه پشت ئهستور بوو به نوخبهی رښنیرییهووه، دروستکردنی حیزبی سیاسی و دامهزاندنی یانه و دهزگا و ک و کمه هی نو... له دهستپښخه رییه کانی ئه و نوخبه رښنیرییهووه بووه، بهام کښه سهره کی ئه و نوخبه یه لهووه دابووو، که نهیتوانی په یوه نډیه کی ئه گانی له گه واقعی کمه اییه تی و کلتوری و زمان و ره مزه ته قلیدی و باوه کانی کمه گادا دروست بکات، ئه وهش به نه بوونی سهرمایه یه کی به هه زی ره مزی ده گه ته وه، هه زکی ره مزی که پشتی ئه و نوخبه یه بگر و بتوان خه ون و خه یا و ویسته کانی له واقعیدا بنهخشند، بتوان هه زه کانی دیکه له دهو روبه ری ک بکاته وه، تا ئه و نوخبه یه بتوان کاریگه ری راسته وخ له سهر واقعی کمه اییه تی و سیاسی دروست بکات... به و مانایهش کښه که ئه وه یه، که خه ونی بونیادنانی قهواره ی سیاسی کوردی یه کانگیر نه بووه له گه خه ونی تازه کردنهووی کمه گای کوردیدا؟!

ناسنامه و دنیا

جیاوازی نهوان کمه گای ته ه کمه اییه تییه کان و کمه گای واقعی، له ئازادی و ئاسایشدا یه، زیگمان باومان ده ته گهر ئاسایشی زیاترت بوو، ده به واز له به ئازادی خت به نیت، (چونکه دواچار ئه ووی ئه مه له سهرکه وتنی ئازادی پښینیمان ده کرد، کمپانیان ده ستیان به سهر دا گرت)... بهام جیاوازی نهوان هه ز و سیاست، له به جیهانی بوون و به ناوخ یبووندا یه! ته که کردنی ما یی سیاست به ما یی هه ز له سهر دهستی ده وه ته - نه ته وه ک تایی ها تووه، چونکه سیاست ناتوان به نه کانی بهر ته سهر، بهام هه ز به جیهانی بووه... که واته هه یه ته گهر ئه مه ی کورد پمانوابت ده توانین ته نها له رووی ناوخ ییه وه کښه کانی خمان چاره سهر بکه ین.

ئه م دنیا په یوه نډی له گه ناسنامه دا شکاوه، مه رج نییه په یوه نډی ناسنامه ته له گه ئه و شو نه هه بت، که له ده ژی؟! دنیا روو به ووی گڼ انکاری ز به ته وه، ته گه یشان له و گڼ انکاری یانه له سهر پرسه ناسنامه یی و کلتورییه کان به ئه مه ی کورد بایه خی تایبه تی هه یه! ناسنامه ئامراز کی دروستکراوه، بهام ده به بزانیان ناتوانین وازی له به نین، ده به به شوه یه کی دیکه به دوایدا بگه ین، چونکه ناسنامه هاوسه نگی نهوان خود و ناخود راده گر ت.

ره‌نگه چیدی نه‌توانین پـناسهی کـمه‌گای کوردی به دانیش‌توانی ئه‌و سهر زه‌مینه جوگرافییه بکه‌ین، که نه‌وه‌کانی بهر له ئـمه‌ی تـیدا ژیاون، وه‌ک مهربوان وریا قانع له شوناس ئاـزی لـ87-88 دا ده‌ـ، ناتوانین دیارده‌کانی ناو ئه‌و کـمه‌گایه‌ ته‌نها له سیاقه لـکاـیه‌کانی ناوـدا بخوـنینه‌وه و چاو له‌و هه‌موو رایه‌ـه ئه‌لکترـنیا نه‌بنوقـنین، که ئه‌و کـمه‌گایه به ده‌ره‌وه‌ی خـیه‌وه گرـده‌دات.

ئه‌مـ دنیا په‌یوه‌ندی له‌گه‌ کـمه‌گادا شکاوه، بـیه گره‌وی سهره‌کی سـیـلـژیا‌ی هاوچه‌رخ له‌وه‌دایه، چـن بتوانـ قسه له سهر دیارده کـمه‌ایه‌تییه‌کانی دنیای هاوچه‌رخ بکات، به بـ ئه‌وه‌ی چه‌مکی کـمه‌گا به کار به‌ـنـ؟! چونکه کـمه‌گا سهر به سـیـلـژیا‌ی سه‌ده‌ی نـزده و قـناغی بونیادنانی ده‌ـه‌تی نه‌ته‌وه‌یه، واته له رـژگاری جیهانگیریدا ئه‌و چه‌مکه ناتوانـ وه‌ک چوارچـوه‌ی روودانی رووداوه کـمه‌ایه‌تییه‌کان ته‌ماشا بکـت!

ئه‌مـ دنیا په‌یوه‌ندی له‌گه‌ نیشتماندا شکاوه، واته چه‌مکی نیشتمانیش گـانی گه‌وره‌ی به سهر داها‌تووه، نیشتمان چیدی به ته‌نها جوگرافیایه‌کی واقعی نییه، واته شوـنـک نییه، تـ ده‌ـت تـیدا ژیا‌بیت و پـی ئاشنا بیت، به‌کو جوگرافیایه‌کی خه‌یاـیشه، شوـنـک ده‌ـ نه‌یناسیت و نه‌دیـت و تـیدا نه‌ژیا‌بیت. نه‌خشی نیشتمان چیدی به ته‌نها له ناو واقعیـکی جوگرافی لـکاـیدا نییه، به‌کو له نـو ئامرازه ته‌کنیکییه‌کانی (شاشه‌ی کـمپیوتەر، فاکس، نامه‌کانی ئینتەرنەت، به‌رنامه‌ی ته‌له‌فیزـن، سه‌تالایت...) دایه، له نـو په‌یوه‌ندی نوـ دایه. دوا‌جار چیدی ناسنامه به ته‌نها له پاـ پـدراوه لـکاـی و ناوچه‌یه‌کانی ناو نیشتمان و کلتوری ناو نیشتماندا به‌ره‌م نا‌هـندرـت، به ته‌نها راسته‌وخـ ژینگه، ژینگه‌ی هه‌ـنجانی ماناکان و پـناسه‌کان و په‌یوه‌ندییه‌کان نییه، چونکه له‌گه‌ ئینتەرنەتدا توانایه‌ک ها‌تـ ته‌کایه‌وه، که هه‌موو جیهان بـته سهر زه‌مینى په‌یوه‌ندی رـژانه و بـته سهر زه‌مینى به‌ره‌مه‌ـنـانی مانا و شوناس. له دـخـکی وادا ناسنامه ساده و تاکره‌هه‌نده‌کان دوو‌چاری قه‌یران ده‌بنه‌وه و قـناغی ناسنامه ئاـزه‌کان دـته‌کایه‌وه، بیرـکه‌ی فره‌ده‌نگی، جیاوازی، به‌ناویه‌ک‌دا‌چوون و تـکه‌ـیوونی گـبـا به لـکاـ واده‌کات ئینسان هه‌میشه له بهر ده‌م رستـک ئه‌گەر و توانای هه‌ـبژاردن و دا‌شتنی ناسنامه‌ی تازه‌دا بـت، ههر ئه‌وه‌ش واده‌کات نوـنه‌رانی ناسنامه‌ی تاکره‌هه‌ند و ته‌قلیدی ترسیان لـبـنیشـت.